

**Короткий опис навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ГЕНДЕРНИХ СТУДІЙ»**

Спеціальності	222 «Медицина»
Освітній рівень	другий (магістерський)
Термін вивчення (курс)	1, 2, 3 курси
Форма навчання	денна
Кафедра	Соціальної медицини та організації охорони здоров'я

Короткий зміст дисципліни: навчальна дисципліна «ОСНОВИ ГЕНДЕРНИХ СТУДІЙ» є одним з компонентів виховання сучасної молоді людини на принципах поваги, гідності, успішної гендерної соціалізації, професійного самовизначення та формування власної життєвої стратегії. Значення даного курсу полягає у тому, що протягом останніх двох десятиліть поняття гендер не лише увійшло до сфери гуманітарного знання, а й стало звичною темою наукових програм та навчальних курсів. Значний інтерес до поняття гендеру є свідченням перегляду проблеми взаємовідносин статей, що відбувся останнім часом, переосмислення їх як форми соціальної організації суспільства, а не локального, малозначущого аспекту людського буття.

У розробленій програмі курсу поняття гендеру використовується на позначення складного соціокультурного процесу вироблення суспільством відмінностей чоловічих та жіночих культурних ролей, поведінки, ментальних та емоційних характеристик. Отже, гендер розглянуто як систему гендерних відмінностей, що транслуються у суспільстві через систему домінування й підпорядкування. За цих підходів гендер є не тільки новою теорією у гуманітарному знанні, а й принципово новою науковою парадигмою, якою передбачено доповнення чи перегляд існуючих звичних уявлень та цінностей.

Акумулюючи різні ідеї філософсько-гуманітарних наук, теорія гендеру трансформує їх у принципово новий підхід до аналізу культури і суспільства, що вивчаються різними науковими та навчальними дисциплінами. Це дозволяє говорити про міждисциплінарність гендерного підходу, зорієнтованого на поглиблення змісту навчальних дисциплін гуманітарного спрямування і включення гендерного компоненту шляхом відходу від андроцентричності представлених ними наукових концепцій (зосередження на досвіді чоловіків та ігнорування життєвого досвіду, цінностей та особливостей жінок і їх ролі в суспільстві) до предметної сфери окремих дисциплін гуманітарного спрямування.

Курс передбачає узагальнений та систематизований виклад провідних теоретичних розробок у галузі гендеру, сформованих у дисциплінарних межах ряду соціально-гуманітарних наукових та навчальних дисциплін. Курс спрямований як на поглиблення знань, набутих студентами в результаті

слухання базових дисциплін, так і на вивчення нових парадигм у гуманітарному знанні. Курс є принципово інноваційним у системі гуманітарної освіти: залучає до обігу малодосліджену проблематику – тему гендерних відносин у суспільстві, і вводить студентів у сферу гендерного аналізу та критичного мислення.

Орієнтовний перелік тем навчальних занять (лекцій, практичних, семінарських):

ТЕМА 1. Теоретичні засади гендерної теорії.

ТЕМА 2. Предмет, об'єкт та методологічна основа гендерних студій.

ТЕМА 3. Національні та міжнародні зобов'язання України у сфері забезпечення гендерної рівності.

ТЕМА 4. Феміністичні рухи як форма боротьби за рівні права і можливості жінок і чоловіків (у політиці, здобутті освіти, наукова діяльність, участь у виборчих кампаніях) гендерну рівність.

ТЕМА 5. Гендерно зумовлене насильство у контексті міжнародного гуманітарного права. Форми гендерно зумовленого насильства в умовах українсько-російської війни. Механізми реагування та документування.

У результаті вивчення дисципліни «ОСНОВИ ГЕНДЕРНИХ СТУДІЙ» студент повинен знати:

- правильно розуміти фемінітиви, правильно і доречно їх використовувати в усному та писемному мовленні, наукових працях, побуті;
- аналізувати суть гендерної рівності як проблеми прав людини, показника і передумови сталого людино-орієнтованого розвитку суспільства;
- пояснювати історичні та соціальні підґрунтя відмінностей в становищі жінок та чоловіків у суспільстві;
- розкривати зміст визначень «гендерні норми» як певних стандартів, очікувань, яким відповідає гендерна ідентичність в межах визначених суспільством, громадою, культурою;
- аналізувати зміст гендерної соціалізації та її значення у подальшому формуванні особистості;
- принципи гендерного розподілу праці;
- зміст понять «дискримінація», форм насильства на підставі статевої ознаки, види насильства – фізичне, словесне, сексуальне, психологічне, соціоекономічне, види гендерно зумовленого насильства під час збройних конфліктів;
- уміти аналізувати міжнародну та національну нормативно-правову базу, яка регулює дотримання гендерної рівності та протидію різним формам насильства;
- розуміти у чому полягає розширення прав і можливостей

Перелік науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть
викладання навчальної дисципліни:

Доктор історичних наук, професор
кафедри соціальної медицини та ОЗО

Марія МАНДРИК-МЕЛЬНИЧУК

Завідувач кафедри соціальної медицини
та організації охорони здоров'я
к. мед. н., доцент

Ігор НАВЧУК